

Středoškolská technika 2011

Setkání a prezentace prací středoškolských studentů na ČVUT

Vývoj robotického vozítka SPŠE Ječná pro „Mars Robotocs Exploration 2013 - 2022“

Martin Bílek, Patrik Bachan, Radovan Blažek, Petr Bartoš, Vladimír Váňa

Střední průmyslová škola elektrotechnická
Ječná 30, Praha 2

Příprava robotického průzkumu sluneční soustavy je v Evropské kosmické agentuře ESA silně ukotvena v programu Aurora. Členské státy ESA se na začátku 21. století shodly na tom, že robotický výzkum je jednou z priorit budoucích aktivit ESA, což byla reakce na celosvětovou iniciativu posílení této oblasti kosmonautiky. Evropa je ve výzkumu těles sluneční soustavy aktivní již téměř tři desítky let a má tedy velmi dobrý základ, na kterém lze nyní stavět.

ExoMars je společným projektem ESA a NASA, který má demonstrovat klíčové technologie a podpořit budoucí evropský výzkum sluneční soustavy. Konkrétně se jedná o vstup a průlet atmosférou Marsu s následným měkkým přistáním na jeho povrchu, vysazení mobilního vozítka (roveru), získání podpovrchových vzorků a jejich analýzu. Vědeckými cíli je hledání známek minulého případně i současného života, zkoumat prostředí v nevelkých hloubkách pod povrchem a výskyt stopových prvků v atmosféře včetně nalezení jejich zdrojů. ExoMars se bude skládat ze dvou misí startujících k Marsu v roce 2016 a 2018. U první mise si ESA ověří technologii přistání na Marsu, u druhé pak vysadí na povrchu mobilní vozítko. Více informací o mis je na příslušných [stránkách ESA](#).

Mars Robotic Exploration Preparation (MREP) je elementem programu Aurora, který má za cíl zajistit pokračování evropského příspěvku k výzkumu Marsu na základě předchozích studií a scénářů misí. Náplní je tedy přípravná studie mise Mars Sample Return (MSR), navržení požadavků a technického řešení misí mezi ExoMars a MSR, tj. přibližně mezi roky 2018 a 2025. V neposlední řadě jde pak o technologický program ETP (Exploration Technology Programme), který zahrnuje vývoj potřebný pro technologickou připravenost. V krátkodobém a střednědobém horizontu jde o technologie pro mise následující po ExoMars a v dlouhodobém horizontu pro misi MSR.

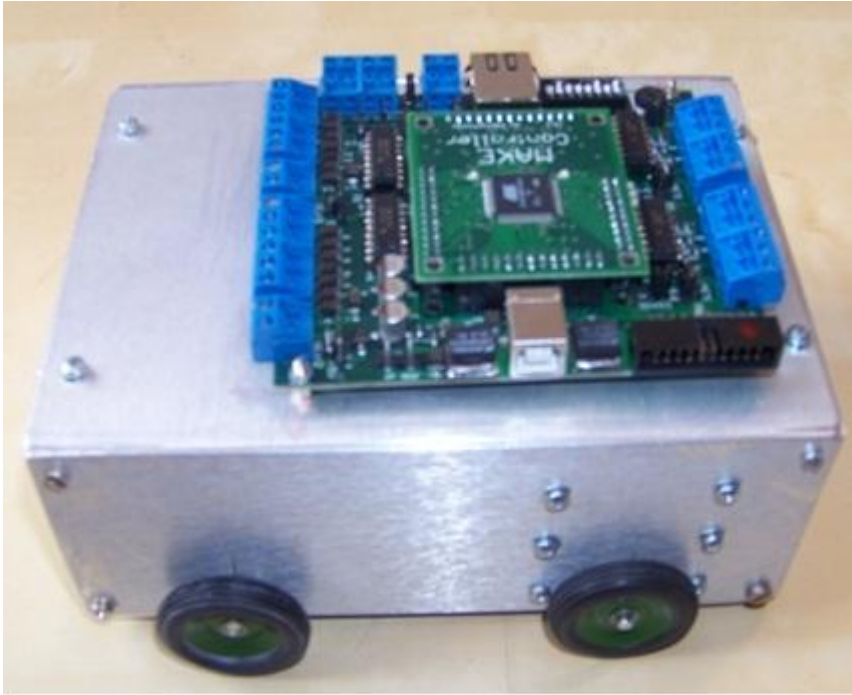
Pracovní plán robotického výzkumu sluneční soustavy ([pdf](#))

Tento pracovní plán představuje aktivity (na roky 2009 – 2014) v rámci technologické přípravy pro budoucí robotické mise ESA. Tyto aktivity jsou pokrývány ze tří programů technologického vývoje – TRP (Basic Technology Research Programme), ETP a ACP (Aurora Core Programme).

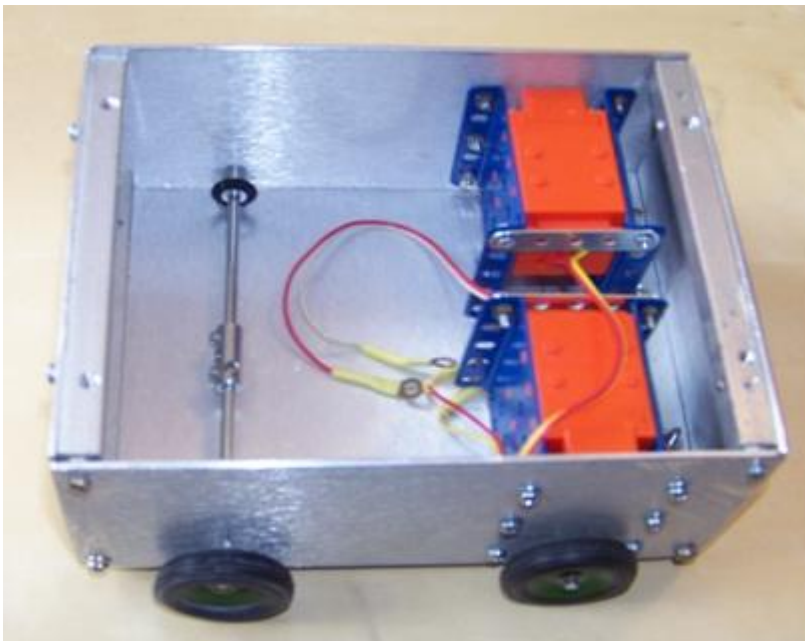

Obrázek převzat z http://www.esa.int/SPECIALS/ExoMars/SEMIH8AK73G_1.html

Protože na SPŠE Ječná studujeme ve druhém ročníku oboru *Aplikace počítačů v automatizaci a robotice* (třída A2), s robotikou se seznamujeme i v zájmovém kroužku a problematika využití robotů ve výše uvedeném projektu nás zaujala, rozhodli jsme se zkonstruovat vlastní robotické vozítko. Nebude to model vozítek, které vidíme na obrázku z ESA/NASA, ale jednoduchá levná funkční konstrukce využívající motorky s převody ze stavebnice Merkur řízené jednočipovým počítačem s jádrem ARM7. Tento počítač budeme programovat a tím se naučíme vytvářet programy obdobné těm, kterými ESA / NASA vybaví skutečná vozítka. Zatím jsme vytvořili mechanickou část vybavenou řídicím počítačem:

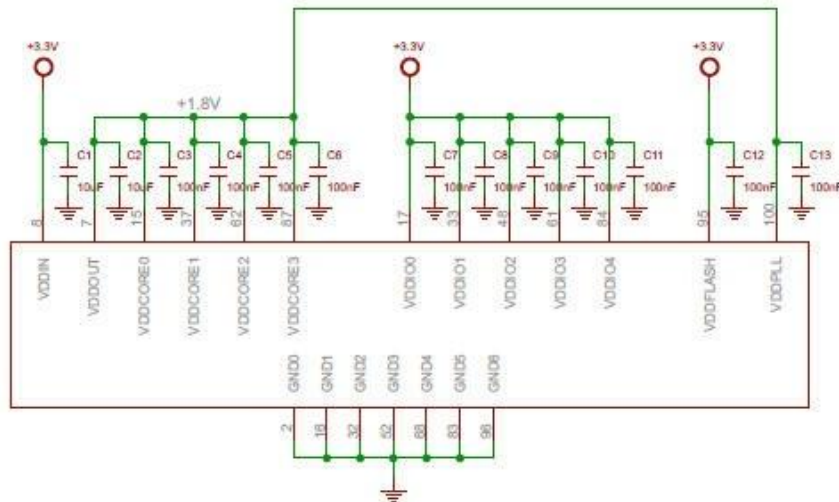
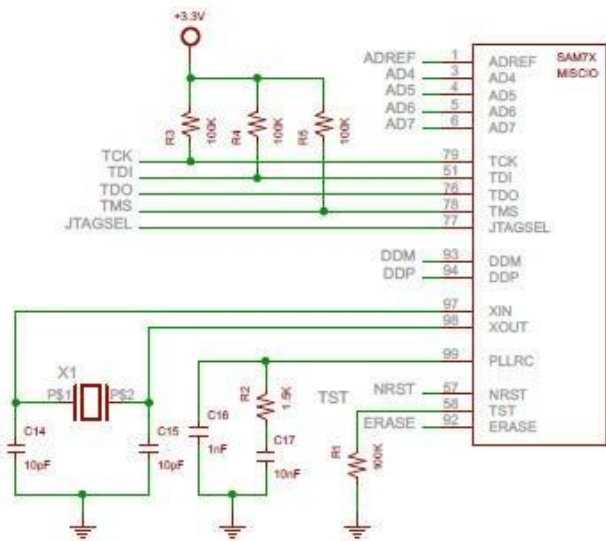
Řídící počítač jsme umístili na horní straně vozítka. Obsahuje i periferie umožňující ovládání motorků. Ty jsou spolu s převody pro pohon kol umístěny uvnitř vozítka:

Pokud jde o řídicí počítač, je vybaven jednočipovým počítačem AT91SAM7256. Jeho zapojení, konstrukce i zapojení periferií bylo popsáno v časopise Making Things. Tam najdeme veškerá zapojení. Proto v našem příspěvku uvedeme jen základní zapojení s obvodem AT91SAM7256

PA0	81	PA0	SAM7X PORTA
PA1	82	PA1	
PA2	86	PA2	
PA3	85	PA3	
PA4	88	PA4	
PA5	89	PA5	
PA6	90	PA6	
PA7	91	PA7	
PA8	13	PA8	
PA9	14	PA9	
PA10	18	PA10	
PA11	19	PA11	
PA12	20	PA12	
PA13	21	PA13	
PA14	22	PA14	
PA15	23	PA15	
PA16	24	PA16	
PA17	25	PA17	
PA18	26	PA18	
PA19	46	PA19	
PA20	47	PA20	
PA21	49	PA21	
PA22	50	PA22	
PA23	55	PA23	
PA24	56	PA24	
PA25	59	PA25	
PA26	80	PA26	
PA27	73	PA27	
PA28	74	PA28	
PA29	75	PA29	
PA30	80	PA30	

PB0	40	PB0	SAM7X PORTB
PB1	41	PB1	
PB2	42	PB2	
PB3	43	PB3	
PB4	54	PB4	
PB5	34	PB5	
PB6	31	PB6	
PB7	38	PB7	
PB8	28	PB8	
PB9	27	PB9	
PB10	44	PB10	
PB11	45	PB11	
PB12	39	PB12	
PB13	30	PB13	
PB14	29	PB14	
PB15	35	PB15	
PB16	53	PB16	
PB17	36	PB17	
PB18	83	PB18	
PB19	84	PB19	
PB20	85	PB20	
PB21	86	PB21	
PB22	87	PB22	
PB23	89	PB23	
PB24	70	PB24	
PB25	71	PB25	
PB26	72	PB26	
PB27	9	PB27	
PB28	10	PB28	
PB29	11	PB29	
PB30	12	PB30	

AT91SAM7256

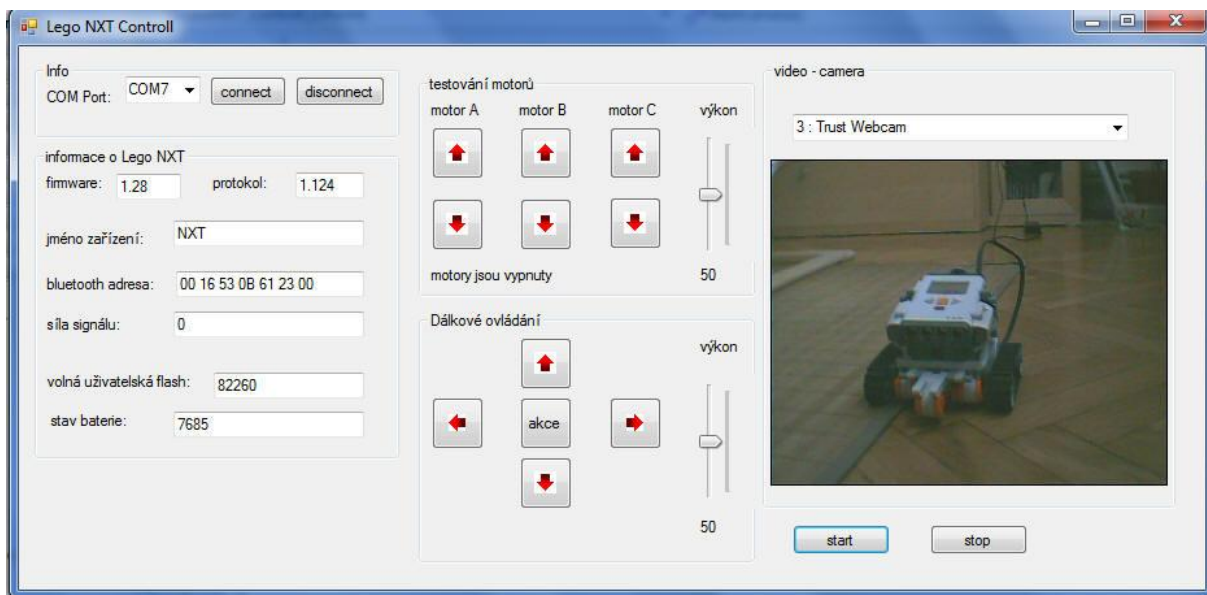
Je to vlastně jen zapojení malé destičky viz obr.:

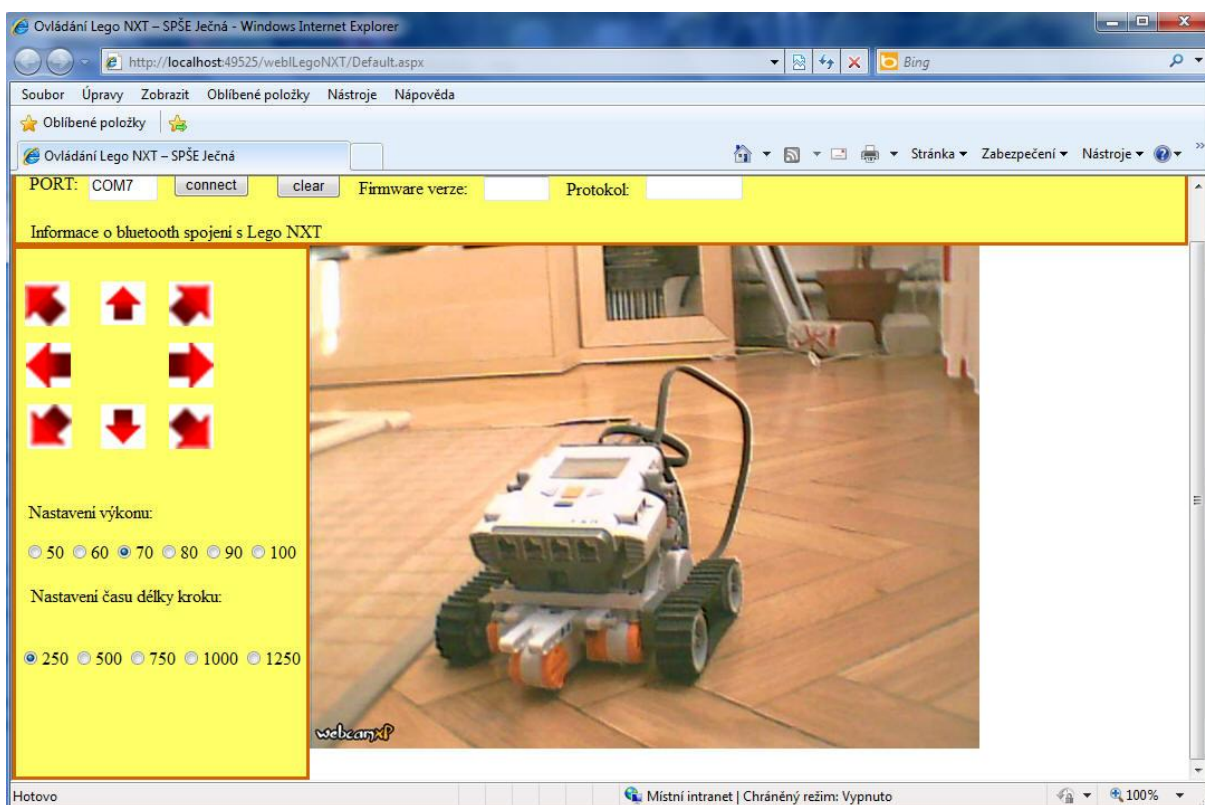
Velká destička pak obsahuje periferní obvody včetně obvodů vhodných k řízení motorků a k připojení čidel a kamerky. Pro naprogramování vozítka máme k dispozici celou řadu free nástrojů, např. Keil uVision4 education, MS .NET, mchelper, LabView a další. Rovněž využíváme naše zkušenosti

s dálkovým ovládáním Lego Mindstorms NXT robota, pro kterého jsme v jazyce C# napsali jak desktopový ovládací program,

tak i ovládání prostřednictvím webového prohlížeče.

Zdroje:

- <http://www.czechspace.cz/cs/veda-a-vyzkum/program-robotickeho-vyzkumu-slunecni-soustavy>
- <http://www.esa.int/SPECIALS/ExoMars/>
- <http://www.makingthings.com/>

